



nieuwsbrief

vereniging Vrienden van Brabantse Kastelen

Datum uitgifte: augustus 2008

nummer 3

Geachte kastelenvrienden en –vriendinnen,

Voor u ligt al weer de derde nieuwsbrief van onze vereniging. In dit exemplaar, waarmee de informatie over het jaar 2005 wordt afgesloten, ligt de nadruk meer op West-Brabant. Een volgende uitgave zal, naast een bundeling van krantenartikelen, ook actuele informatie van onze vereniging gaan bevatten. Aan de oproep in de vorige nieuwsbrief om ons uw e-mail adres bekend te maken is enthousiast gereageerd zodat wij nu het merendeel digitaal kunnen versturen. Niettemin verzoeken wij u wijzigingen in uw e-mail adres aan ons door te geven.

Tot slot wensen wij u veel leesplezier en het herhalen de oproep om korte artikelen en krantenknipsels aan de te leveren bij Egbert Wijnen, Schoolstraat 23, 5731 AN Mierlo, (e-mail: egbert-wijnen@chello.nl).

Wouw: Kasteel Wouw

Het enige wat van het kasteel van Wouw nog te zien is aan de Waterstraat, zijn de heggen die de contouren markeren van wat eeuwen geleden een markante vesting geweest moet zijn.

Maar het kasteel van Wouw lijkt dit jaar toch echt opnieuw tot leven te komen tijdens het grootste evenement dat Wouw ooit heeft gekend. Drie dagen vol muziek, spektakel en historisch vermaak tijdens een feest dat 'Rond het Kasteel' gaat heten. De kosten van het festival worden geraamd op ruim 70.000 euro. De gemeente Roosendaal heeft toegezegd dat ze subsidie verleent. Het evenement begint op 12 augustus met een optreden van Gerard van Maasakkers en de onthulling van het deels heropgebouwde kasteel. Het is niet de bedoeling dat "Rond het Kasteel" een jaarlijks evenement wordt.

BN/De Stem 11 januari 2005

Wouw: Kasteel Wouw

De Monumentencommissie van de gemeente Roosendaal zegt dat de organisatie die dit jaar het evenement 'Rond het Kasteel' op de kasteelwei in Wouw wil houden, zich aan zeer strenge regels moet houden. Er mogen geen lichtmasten, palen en tenthaken de grond in worden geslagen omdat de kasteelwei in Wouw een beschermd archeologisch rijksmonument is. Alvorens er toestemming wordt verleend om het evenement te houden, wil de Monumentencommissie meer weten over de opzet om de kasteelwei vol te bouwen met tenten en podia.

BN/De Stem 14 januari 2005

Breda: Kasteel Bouvigne

Nadat het Hoogheemraadschap van West-Brabant fuseerde met vier waterschappen werd kasteel Bouvigne te klein om alle mensen te bergen en nam het nieuwe waterschap "Brabantse Delta" zijn intrek in het huurpand in Breda. Inmiddels werden er vier mogelijkheden voor herhuisvesting bekeken. Vorig jaar viel de keuze op sloop en nieuwbouw bij Bouvigne. Inmiddels ligt er een voorlopig ontwerp van een bouwplan dat in juni nader geconcretiseerd moet zijn. Dan ook neemt het algemeen bestuur van Brabantse Delta een definitief besluit over de nieuwbouw. Vrijwel alle uit de vorige eeuw daterende

gebouwen bij kasteel Bouvigne worden dan gesloopt om plaats te maken voor een nieuw kantoorgebouw van drie verdiepingen hoog, 160 meter lang en 15 meter breed. Van het bestaande complex worden het kasteel, het koetshuis en de kapel gehandhaafd. Uit economische motieven blijft ook de Marckhoeve, achteraan op het terrein behouden, waarin het laboratorium wordt ondergebracht. Het nieuwe, grote kantoorgebouw gaat de schakel vormen tussen het oude landgoed en het aangrenzende landschap. Door de glazen pui van de nieuwbouw heen loopt een zichtlijn naar het kasteel en ook omgekeerd. De ruimtes in het kasteel krijgen een representatieve functie. In het poortgebouw, langs de Galderseweg komen een kleine restauratieve ruimte, een leeshoek en een documentatiecentrum. De kapel zal dienen blijven doen als vergaderzaal voor het algemeen bestuur en als opleidingscentrum. De nieuwbouw past in het bestemmingsplan. De bedoeling is dat begin januari 2006 de eerste paal geslagen wordt en dat in het voorjaar van 2007 het nieuwe gebouw in gebruik genomen kan worden.

BN/De Stem 25 februari 2005

Dussen: Kasteel Dussen

Veel bewoners van Dussen vinden dat het historisch karakter van het kasteel en directe omgeving het beste tot zijn recht komt als het op gepaste afstand van het dorp blijft liggen. Het kasteel van Dussen ligt omgeven door een park en gracht, aan de noordzijde grenzend aan het open polderlandschap en in het zuiden op gepaste afstand van het dorp. De gemeenteraad van Werkendam heeft echter ingestemd met de bebouwing van de zogenaamde ponyweide, het nog openliggende stuk grond tussen de dorpskern en het kasteel. Op die locatie is volgens de gemeente ruimte voor veertig woningen, waarvan een kwart huurwoningen.

De bewoners vinden de stichting "Vrienden van het Kasteel van Dussen". Volgens de stichting is het zicht op het kasteel vanuit de kern Dussen altijd zo geweest. Het zou jammer zijn als dat verdwijnt. Met nieuwbouw wordt het karakter van het kasteel ernstig aangetast. Ook de beheerder van het kasteel dat sinds een jaar eigendom is van het Brabants Monumentenfonds, vindt dat het open zicht op het kasteel zoveel mogelijk intact moet worden gelaten. Het kasteel ligt nu nog aan alle kanten vrij, straks raakt de bebouwing op de ponyweide aan één kant het

kasteel. De gemeente vindt niet dat nieuwbouw het karakter van het kasteel en de omgeving ernstig zal aantasten.

BN/De Stem 3 maart 2005

Geertruidenberg: Groot Prinsenhof

Aan de Koestraat in Geertruidenberg werd een muurtje blootgelegd dat deel uitmaakte van het meest zuidoostelijke stuk van het kasteel Groot Prinsenhof. Dit kasteel werd in opdracht van Willem van Oranje in 1575 gebouwd op de plaats waar eerder het klooster Sint Catharinadal stond. Het kasteel werd al in 1774 afgebroken. In 1919 werd er op deze locatie nieuwbouw gepleegd. In 1989 werd Klein Prinsenhof blootgelegd. De rentmeester van de Prins van Oranje woonde daarin. Alles bij elkaar was het een erg groot complex dat hier heeft gestaan. Er zal nu uitgebreid historisch onderzoek plaatsvinden door vrijwilligers van de Oudheidkundige Kring.

BN/De Stem 26 maart 2005

Wouw: Kasteel Wouw

Het Wouwse evenement 'Rond het Kasteel' gaat niet door. Dat heeft de gelijknamige stichting deze week besloten. De financiële risico's bleken te groot te zijn. Op de kasteelwei aan de rand van Wouw zou dit jaar een groot gratis openluchtsppektakel met optredens van bekende artiesten, ridderspelen en troubadours. Kortom, het kasteel zou weer tot leven worden gebracht en ook zichtbaar worden gemaakt. Want met stellingen zouden de kasteelmuren weer worden opgebouwd. De verwachting is dat heemkundekring De Vierschaer wel verdergaat met de lezingenserie en de tentoonstelling over het Wouwse kasteel. Er ligt al wel een lesbrief over het kasteel voor de scholen klaar.

BN/De Stem 9 april 2005

Breda: Kasteel Bouvigne

De buurtvereniging Bieberglaan maakt bezwaar tegen de nieuwbouwplannen van Waterschap Brabantse Delta bij kasteel Bouvigne in Breda. De vereniging vindt dat kantoorbouw niet past in natuurgebied het Markdal, dat onlangs met veel inspanning en met miljoenen euro's nog fraaier is gemaakt. Het waterschap is van plan de uit diverse panden bestaande 20e-eeuwse 'nieuwbouw' bij Bouvigne, het eeuwenoude voormalige jachtslot van de Oranjes, te slopen en te vervangen door een groot kantoorgebouw van drie verdiepingen hoog, 160 meter lang en 15 meter breed. Het complex moet huisvesting bieden aan minimaal 360 medewerkers. De laanbewoners maken zich sinds ruim 25 jaar sterk voor behoud van het beekdal. Ze hebben in de jaren zeventig de aanleg van een weg daar weten te voorkomen.

BN/De Stem - vrijdag 20 mei 2005

Breda: Kasteel Bouvigne

Het algemeen bestuur van het waterschap de Brabantse Delta heeft gisteren nagenoeg unaniem besloten om de verhuisoperatie naar Kasteel Bouvigne in Breda in gang te zetten. Met de aanpassing van kasteel, kapelzaal en poortgebouw, de sloop van een kantoorvleugel en de nieuwbouw van een kantoorvleugel is een bedrag gemoeid van 22 miljoen euro. Woordvoerders van diverse fracties spraken van 'een prachtig gebouw op een schitterende locatie.'

BN/De Stem 30 juni 2005

Dussen: Kasteel Dussen

Nadat vorig jaar een aantal keren is geëxperimenteerd met een aparte rondleiding voor kinderen, heeft Stichting Vrienden Kasteel Dussen besloten om dit seizoen één zondagmiddag in de maand te reserveren voor kinderrondleidingen. Het idee voor deze rondleidingen is ontstaan toen tijdens de reguliere rondleidingen bleek dat het lastig is zowel de aandacht van volwassenen als van jonge kinderen vast te houden. Er kwamen zoveel mensen op de kinderrondleidingen af, ook van buiten de regio, dat ze nu standaard worden aangeboden. De rondleiding wordt verzorgd door een in middeleeuwse kleding gehulde gids. Ouders mogen zelf kiezen of ze aan de rondleiding deelnemen en de kinderen mogen verkleed naar het kasteel komen.

Brabants Dagblad 11 juli 2005

Heeze: Kasteel Heeze

Ben en Wendy Hilberts zijn sinds kort de nieuwe beheerders van Kasteel Heeze. Het echtpaar is verantwoordelijk voor het reilen en zeilen in en rondom het rijksmonument dat zij in korte tijd in het hart hebben gesloten. Het nog bekender maken van het kasteel is dan ook een van de doelen van het ondernemende stel. Ben en Wendy Hilberts vinden het ongelooflijk dat juist zij uit de 160 sollicitanten zijn uitverkoren om beheerder te worden. Het echtpaar stuurt het personeel, de vrijwilligers en de zeventien gidsen die de rondleidingen doen, aan. Ook het informeren over de trouw mogelijkheden in het kasteel en het waterbeheer en het onderhoud horen bij hun taken. Het kasteel moet voor de volgende generaties behouden blijven, vindt het echtpaar. Daarom kunnen ze nauwelijks wachten tot de renovatie begint. Ben Hilberts wil dat het kasteel beter in beeld komt bij het bedrijfsleven, maar ook de bruiloften en rondleidingen in het kasteel staan hoog op de prioriteitenlijst.

Eindhovens Dagblad - zaterdag 16 juli 2005

Hoogerheide: Huize Mattemburgh

De Kleine Kernen Krant besteedt in de rubriek van het Brabants Landschap aandacht aan de stijltuin van het landgoed Mattemburgh. Het landgoed ontstond op gronden die Petrus Cuypers, burgemeester van Bergen op Zoom vanaf 1807 verwierf. Zijn weduwe liet in 1847 het landhuis bouwen. In 1970 werd het landgoed door Brabants Landschap aangekocht. Het huis en de tuin werden bij het overlijden van graaf de Chambure aan het Brabants Landschap geschonken. Het meest bijzondere deel van het landgoed is de stijltuin die tussen 1843 en 1878 werd aangelegd. Deze vertoont zowel kenmerken van de Engelse Landschapstijl als de Franse Formele stijl. In de Engelse tuin bevindt zich een theekoepel waaronder een ijskelder; in de Franse tuin staat een orangerie uit 1880 met vleugels van 1957.

Kleine Kernen Krant 2 augustus 2005

Eindhoven: Kasteel Gagelbosch

Rondom en op de plek van het verzorgingshuis Gagelbosch aan het Gagelboschplein te Eindhoven, vlakbij de Meerveldhovenseweg, wordt naar verwachting in het voorjaar begonnen met het opgraven van de restanten van kasteel Gagelbosch. Bij een proefopgraving in juli zijn een gracht en stukken van buitenmuren gevonden. Geheel onverwacht waren deze vondsten niet, G. van den Berg, een amateurarcheoloog, heeft in de jaren zestig de fundamente al eens blootgelegd. "Er is toen helaas niets

in kaart gebracht, daarom gaan we er nog eens aan de slag om het goed op papier te krijgen” zegt stadsarcheoloog N. Arts. Het is niet bekend hoe het kasteel Gagelbosch er in zijn volledigheid heeft uitgezien. Behalve een vervalsing is er geen tekening van het oude kasteel Gagelbosch bekend.

Eindhoven's Dagblad 3 augustus 2005

Wouw: Kasteel Wouw

Met de resten van het Wouwse kasteel en de hoeve eraan moet veel meer gebeuren dan tot nu toe is gedaan. Dat is nodig om een stukje geschiedenis blijvend zichtbaar te maken.

In het kader van 25 jaar heemkundekring De Vierschaer en 775 jaar Wouw bestaan plannen om het kasteelgebied verder te ontsluiten. Er zouden er in het feestjaar 2007 informatiepanelen bij de restanten van het kasteel moeten worden geplaatst, om de historisch belangrijke plaats te markeren en om uitleg te geven aan bezoekers. De wensen van de heemkundekring reiken echter verder: ze wil de funderingsresten blootleggen van de oude kasteelhoeve en zo de contouren van dit bijgebouw blijvend zichtbaar maken door enkele stenen hoge muurtjes te metselen om een duidelijke indruk te geven van de omvang en de indeling van het gebouw. Deze laatste plannen stuiten op weerstand van de Rijksdienst voor het Oudheidkundig Bodemonderzoek (ROB), die aangeeft dat het opgraven en blootleggen van restanten geen rijksbeleid is. Dat soort werk wordt alleen toegestaan als het wordt verricht door een gecertificeerd bedrijf, en dan nog alleen als er sprake is van een bedreiging van het monument.” Het is het overwegen waard om door middel van groenelementen zoals hagen en struiken aan te geven waar muren hebben gestaan zoals dat ook al is gebeurd met de funderingen van het kasteel.

BN/De Stem 10 augustus 2005

Heeze: kasteel Heeze

De gemeente Heeze-Leende heeft werk aan de bermen van de oprijlaan van Kasteel Heeze stilgelegd. Er was geen vergunning aangevraagd voor de werkzaamheden. Baron Sammy van Tuyll was zeer verbaasd dat er een vergunning nodig was. Het werk aan de berm is nodig omdat die helemaal stukgereden was toen vorig jaar een vispassage werd aangelegd. Steeds vaker bleven auto's van bruiloftsgasten in de modder steken. In overleg met de architect die de beheerstichting adviseert, werd een 'onzichtbare' oplossing bedacht: de berm verstevigen met puin dat wordt afgedekt met zand en gras. Onder het gras worden grasmatten aangebracht, zodat alles goed op zijn plaats blijft. De doelstelling van de stichting is het kasteel in stand houden zoals het nu is, maar er moeten daar nu eenmaal auto's parkeren en de berm wordt steeds slechter. We vonden dat we iets moesten doen om het kasteel gewoon te kunnen blijven gebruiken. Toch is volgens de gemeente niet alleen volgens het bestemmingsplan, maar ook volgens de monumentenwet en de flora- en faunawet een vergunning nodig. De berm moet nu in oude staat worden hersteld en de vergunning moet alsnog worden aangevraagd.

Eindhoven's Dagblad 17 augustus 2005

Dussen: Kasteel Dussen

Drie verontruste Dussenaren ondernemen actie om bebouwing van de ponyweide in het dorp te voorkomen. De actiegroep vreest dat woningbouw op die locatie het dorps karakter van Dussen aantast. De groep gaat hand-

tekeningen van tegenstanders van bebouwing verzamelen en deze samen met een petitie aanbieden aan het Werkendamsse college van B. en W.

De ponyweide is de naam van het veld tussen het kasteel en het dorpscentrum. Er wordt gevreesd dat de karakteristieke aanblik van het dorp door de nieuwbouw zal worden verpest. Samen hebben ze zich verenigd in de Belangengroep Behoud Ponyweide Dussen.

Op de voorlopige schets voor woningbouw op de wei is onder meer een appartementencomplex van drie bouwlagen te zien. Om de gemeente op andere gedachten te krijgen gaat de belangengroep daarom komende week handtekeningen verzamelen van tegenstanders van woningbouw op de wei. Extra stok achter de deur is de cultuurhistorische waarde van de ponyweide. De belangengroep wil bereiken dat de weide wordt opgenomen in de Cultuurhistorische Waardenkaart van de provincie Noord-Brabant. De provincie gebruikt deze kaart om er gemeentelijke bestemmingsplannen en aanvragen voor ontgrondingen aan te toetsen.

Brabants Dagblad 17 augustus 2005

Beek en Donk: Kasteel Eyckenlust

Tientallen Aarle-Rixtelaren moeten zaterdagmiddag vreemd hebben opgekeken toen ze door de Dorpsstraat kwamen. Voor het oude gemeentehuis stonden enkele cameraploegen van SBS en RTL 4 opgesteld. Daar stonden ook diverse bekende Nederlanders, onder wie Piet Römer, acteur Thijs Römer en zijn vriendin Katja Schuurman op de stoep bij de Couwenbergh. Daar vond een 'sterrenhuwelijk' plaats, Nienke, de kleindochter van Piet Römer trouwde met Frederik Brom, zoon van de Beek en Donkse chirurg Gerard Brom. Na de trouwerij ging het bruidspaar in een koets richting Kasteel Eyckenlust in Beek en Donk, de huidige woning van de ouders van de bruidegom. De kinderen werden vervoerd in huifkarren. Daarna was er een circusact van de familie Van Gulick en werd er een demonstratie schapen drijven gegeven op het terrein. 's Avonds was er de hele tijd Roemeense zigeunermuziek en werd er tot in de late uurtjes gedanst.

Eindhoven's Dagblad 22 augustus 2005

Sint-Oedenrode: Kasteel Henkenshage

Geen volksoploop bij kasteel Henkenshage in Sint-Oedenrode. Daar trouwden de zwemmer Pieter van den Hoogenband met Minouche Smit. In bijzijn van slechts een handjevol genodigden vindt de feestelijke bijeenkomst in Henkenshage plaats, ook de lunch wordt daar genoten.

Eindhoven's Dagblad 24 augustus 2005

Geldrop: kasteel Geldrop

Geldroppenaren hoeven zich geen zorgen te maken over de toekomst van het kasteel en het park met zijn unieke bomen en planten. Wethouder R. Hoekman van de gemeente Geldrop-Mierlo zegt dat er geen gevaar dreigt voor schade of teloorgang van het natuurgebied. „Dit complex is van een unieke natuurwaarde”. Een plan tot uitbreiding van de parkeergelegenheid bij het kasteel is door de provincie afgewezen omdat er te veel natuur voor zou moeten wijken. De stichting Kasteel Geldrop heeft een aanvraag ingediend voor het verbouwen van de boerderij en de orangerie en tevens voor het bouwen van een nieuwe zaal, de Wintertuin, tussen de orangerie en de boerderij in, met een terras in de Baron z'n Hof. De kosten zijn beraamd op anderhalf miljoen euro waarvan

drie ton subsidie van de gemeente en twee ton van het Rijk. Wanneer er een horecagelegenheid komt waar ook feesten, recepties en partijen kunnen worden gehouden, wordt het kasteel zelf ontlast. De functie van het monument is dan vooral cultureel, door middel van exposities, lezingen, workshops en dergelijke. Het kasteelcomplex kan met deze uitbreiding een warm, kloppend, cultureel hart worden voor de omgeving.

Eindhovens Dagblad - donderdag 1 september 2005

Dussen: Kasteel Dussen

Een avondje uit in het kasteel van Dussen. De voorstellingen blijken een gat in de markt te zijn. Liefhebbers komen niet alleen uit het Land van Heusden en Altena, ook kunstminnend Waalwijk en Oosterhout laat zich regelmatig zien in de Burgerzaal. En dat niet alleen omdat het programma boeit; in vergelijking met een gewoon theater is een avondje Kasteel van Dussen ook nog eens heel erg betaalbaar. De Stichting Vrienden van het Kasteel van Dussen hoeft niets te huren want de gemeente Werkendam heeft met beheerder Monumentenfonds Brabant contractueel vastgelegd dat er culturele activiteiten op het kasteel moeten plaatsvinden. Monumentenfonds Brabant is blij dat wij het oppakken, want we zijn allemaal vrijwilligers.

Steeds meer basisscholen uit het Land van Heusden en Altena hebben jaarlijks voor een aantal klassen een culturele trip richting het kasteel op het programma staan. Om nog meer mensen te trekken, wordt komend seizoen de vriendenpas geïntroduceerd. De bezitter krijgt dan korting op de voorstellingen. Zo wordt geprobeerd mensen meer aan het kasteel te binden, om dit fraaie culturele erfgoed meer dan alleen toegankelijk maken dan voor degenen die er in de overige vertrekken gedurende de werkweek hun onderkomen vinden.

BN/De Stem 6 september 2005

Nieuw-Ginneken: Kasteel Daesdonck

Duizenden mensen passeren jaarlijks 'de grote hoeve' oftewel 'Hoeve Daesdonck' aan de Daesdonkseweg. De monumentale hoeve is vele honderden jaren oud. Weinig mensen weten dat ooit kasteel Daesdonck achter die hoeve stond. Slechts een enkeling kan nog vertellen dat eind jaren veertig de slotgracht van het kasteel is gedempt met het huishoudelijk afval van de gemeente Nieuw-Ginneken. Ten tijde van de Belgische opstand waren er soldaten van de Zuid-Hollandse Schutterij ingekwartierd. Ze waren daar gelegerd omdat ze de nieuwe grenzen moesten bewaken. Door onvoorzichtig met een olielamp stond binnen de kortste keren de hooi- en strozolder van de boerderij in lichterlaaie. De hele boerderij ging in vlammen op. De soldaten stookten ook deuren en allerlei ander brandbaar materiaal op van kasteel Daesdonck, en ook het kasteel viel uiteindelijk ten prooi aan de vlammen. Er bleef niet meer dan een ruïne van over. De boerderij is in 1835 op een andere plaats herbouwd.

BN/De Stem - dinsdag 13 september 2005

Asten: Kasteel Asten

In Roermond overleed op 2 september Marie Josèphe Brigitte, Gravin d'Espinay Saint Luc. In Asten was zij beter bekend als de barones van Asten. Ze was de echtgenote van de in 1981 overleden Baron van Hövell tot Westerflier en Wezeveld.

De barones werd geboren in het Franse St.-Quentin-les-Trôo en huwde in 1947 met Clemens van Hövell tot Westerflier, toen burgemeester van het Limburgse Bin-

gelrade. Later werd hij burgemeester van Wijlre. In 1974, na zijn pensionering, verhuisde het gezin naar kasteel Asten. Zij besloten niet de in de oorlog verwoeste ruïne maar de zuidvleugel van de kasteelboerderij ingrijpend te restaureren. Na de verkoop van het kasteel aan de huidige stichting heeft de barones nog een aantal jaren in Someren gewoond. Begin jaren negentig vertrok ze naar Den Haag, maar omdat het kleinschalige zuiden bleef trekken verhuisde ze een paar jaar geleden nog naar Roermond.

Weekblad voor Deurne/Peelbelang 15 september 2005

Eindhoven: Kasteel Eckart

De Welstandscommissie van de gemeente Eindhoven vindt dat er één architect de regie moet gaan voeren over de bouwplannen op Eckartdal, de woonzorglocatie in Eindhoven van zorginstelling Meare. De adviescommissie voor bouwprojecten vreest dat zonder zo'n supervisor de eenheid zal ontbreken. De nieuwbouw van Meare op Eckartdal mag geen kopie worden van het statige kasteel Eckart. Meare werkt sinds vorig jaar aan plannen voor het vervangen van alle woongebouwen omdat deze volgens het ministerie van VWS niet meer voldoen als huisvesting voor mensen met een verstandelijke beperking. Het ministerie betaalt de bouw, die naar schatting 26 miljoen euro kost. Architectenbureau Kokon uit Rotterdam heeft in opdracht van Meare een plan voor het gebied opgesteld, waarbij het beeldbepalende kasteel op het terrein als belangrijk uitgangspunt is genomen.

Eindhovens Dagblad - vrijdag 16 september 2005

Dussen: Kasteel Dussen

Deelnemers van een rondleiding door Kasteel Dussen konden dit weekeinde tegen cameramensen aan lopen. Het kasteel was het decor voor een sprookjesfilm over techniek.

In twee dagen nam een Eindhovense filmploeg het verhaal 'De Uitvinders en hun waanzinnige karavaan' op. Een sprookje, waarin kinderen avonturen beleven met een mechanisch paard, windwagens en een magiër. Het filmpje, dat in totaal een klein kwartier duurt, is van 19 oktober tot 4 november te zien tijdens een techniek tentoonstelling in het stadhuis van Eindhoven. Beeldend kunstenaar Hugo Vrijdag, initiator van de film, vertelt: „We zochten een locatie die paste bij wat we in ons hoofd hadden en Kasteel Dussen beantwoordde precies aan onze fantasie”. Het verhaal gaat over vijf kinderen die bang zijn van een magiër die in een geheimzinnig kasteel aan de rand van de stad woont. Pas als ze met een mechanisch paard in aanraking komen, dat kapot gaat, durven ze naar de magiër toe en leren ze van alles over techniek. Het filmpje en de tentoonstelling, dienen om basisschoolkinderen van de bovenbouw enthousiast te maken voor het vak techniek.

Brabants Dagblad 20 september 2005

Halder: Kasteel Herlaer

Ruim dertig kinderen van het asielzoekerscentrum in Heemskerk waren zaterdag te gast op kasteel Herlaer in Halder. Het was de laatste KinderLachDag in het dertienjarig bestaan van het KinderKasteel. Een dag met een lach en een traan, maar het was vooral lachen geblazen. En dat is ook precies de bedoeling van deze dagen op KinderKasteel Herlaer. Het is de allerlaatste in een reeks van vele. Duizenden kinderen beleefden er in de afgelopen dertien jaar een onvergetelijke dag. Volgens de oprichters van de Stichting KinderKasteel is dit een

mooi einde van een prachtig verhaal, de stichting blijft voortbestaan en al worden de KinderLachDagen elders voortgezet, het zal nooit meer hetzelfde zijn, want de locatie in combinatie met de functie was uniek. Het kasteel sluit definitief de deuren voor het publiek; het monumentale pand wordt vanaf 2006 grondig gerestaureerd.

Brabants Dagblad 3 oktober 2005

Etten-Leur: Kasteel Hof van Houte

De gemeente Etten-Leur betaalt vijfduizend euro mee aan het boek over Pieter Nuyts. Heemkundekring Jan uten Houte werkt al jaren aan de vertaling van deze zeventiende eeuwse schout annex dichter uit Etten-Leur. Pieter Nuyts noemde zichzelf officier-schout, dichter, toneelschrijver én geschiedschrijver. Hij leefde van ongeveer 1640 tot 1708. Vanaf 1673, het jaar waarin hij schout der vrijheid Etten, Leur en Sprundel werd, woonde hij in het kasteel Hof van den Houte. Dat stond op de plaats waar nu het overdekte winkelcentrum staat. Nuyts duidt het hof in zijn standaardwerk 'Beschrijvinge van de Vrijheyd ende Heerlijkheyd Etten' als volgt aan: het kasteel van Den Houte staat ten zuidoosten van de kerk. In 't midden van een zeer wijde borggracht in 't water opgemetseld en bezet met vier aanzienlijke torens, waarvan de vierkante voorste wel de hoogte van den kerktoren voormaals heeft bereikt'.

Het handgeschreven boek ligt al jaren opgeslagen in het Regionaal Archief West-Brabant te Zevenbergen. Nuyts beschreef tot in detail hoe de dorpen waarover hij schout was eruit zagen. Van alle panden en gehuchten omschreef hij de geschiedenis, de bewoners en verdere sociale samenhang. Voor kastelen als Hof van Houte en Bruininkhuizen reserveerde hij meer ruimte. De tekst van het zeventiende eeuwse handschrift wordt omgezet in modern Nederlands, uit gebruik geraakte gezegden en spreekwoorden worden met voetnoten uitgelegd.

Het boek dat vooral geschikt is voor mensen met een grote belangstelling in de lokale en regionale geschiedenis van pakweg driehonderd jaar geleden zal waarschijnlijk volgend jaar op de markt komen.

BN/De Stem 3 oktober 2005

Haaren: Kasteel Nemelaer

Griezelen geblazen was het gisteren in kasteel Nemelaer. Een engeltje verjaagt spoken.

Kasteelvrouw en schrijfster Carole Vos van kasteel Nemelaer in Haaren vertelde er smakelijk over. Getooid met gouden handschoenen en gouden sokken vertelde ze hoe een klein engeltje de pestspoken vroeger uit het kasteel verdreef. Sindsdien woont het engeltje op de zolder van het kasteel en hoeven de mensen niet meer bang te zijn voor spoken. De aanwezigen werden tijdens de uitverkochte voorstelling in het kader van de kinderboekenweek verrast met een live optreden van het engeltje. De voorstelling begon met de prijsuitreiking van een tekenwedstrijd. Hierbij werden kinderen uitgenodigd om het griezeligste dat ze konden bedenken, weer te geven in een tekening. Uit de vele honderden inzendingen werden vijf van de in totaal vijftig winnaars bekendgemaakt. Zij ontvingen uit handen van de Carole Vos leuke prijzen die gemaakt werden door de speelgoedtovenaar, de Bostelnaar Johan van den Boer. En daarna gingen de bezoekers in het kasteel op zoek naar zaken die in het verhaal voorkwamen.

Brabants Dagblad 17 oktober 2005

Breda Kasteel Breda

Een recordaantal toeristen deed gistermiddag mee aan de Kasteelwandeling op de KMA in Breda. Maar liefst 81 mensen liepen de wandeling en dat is voor Kasteelwandelingen die niet in groepsverband worden georganiseerd een record, zo meldt de VVV. De Kasteelwandelingen bieden bezoekers onder begeleiding van een gids de mogelijkheid om het normaal gesproken voor het publiek gesloten terrein van de Koninklijke Militaire Academie te bezoeken. De VVV Breda houdt de wandelingen iedere schoolvakantie.

BN/De Stem 20 oktober 2005

Heeswijk: Kasteel Heeswijk

Jarenlang stond Kasteel Heeswijk in de steigers, maar begin dit jaar was de tien jaar durende en miljoenen kostende restauratie eindelijk gereed. Op de nationale Dag van het Kasteel, werd het kasteel feestelijk heropend door Medy van der Laan, staatssecretaris van Cultuur.

De restauratie kende verschillende fases. De gewelven werden als eerste aangepakt. Het was nodig eerst de fundamenteën te doen, om daarna aan de rest van het kasteel goed te kunnen werken. Het herstel van het negentiende eeuwse gedeelte kwam als tweede aan bod, waarna werd begonnen aan de restauratie van het middeleeuwse gebouw, het meest ingrijpende deel van de hele restauratie. Nadat deze fase achter de rug was werd het kasteel in 1999 opengesteld voor publiek. Later volgden nog de voorburch met het koetshuis. Met het hijsen van de vlag op het hoogste punt van het kasteel werd de heropening officieel.

Brabants Dagblad 27 oktober 2005

Erp: kasteel

De familie De Win uit Erp wilde een authentieke waterput aanleggen. Bij het graven vonden ze er één van 700 jaar oud. Op zoek naar een goede locatie voor het aanleggen van een nieuwe waterput kregen Marleen de Win en haar buurman Wim van Heeswijk een apart gevoel op een plek midden in de wei. De wichelroede liet er geen misverstand over bestaan: hier was een kruising van wateraders te vinden. De schop werd vlijtig ter hand genomen. En zoals steeds in de omgeving van de oude boerderij aan de Hoek in Erp troffen ze ook nu bij het grondwerk allerlei scherven en stenen aan die duiden op bewoning in voorgaande eeuwen. Oude documenten verwijzen naar een kasteel(tje) dat hier ergens stond en een kapel iets verderop. In ieder geval woonde hier aan het eind van de Middeleeuwen een vooraanstaande familie die haar sporen in de vorm van leisteen en aardewerkresten ruimschoots naliet. Wat de familie De Win nu op ongeveer twee meter diepte aantrof was geheel nieuw. Er zaten houten palen en planken. De gravers waren gestuit op een put die, blijkens de scherven op deze diepte, rond de dertiende of veertiende eeuw is aangelegd. Amateurarcheologen van heemkundevereniging Erthepe besloten dat dit een te bijzondere vondst was om zelf te bestuderen, omdat er in oude putten over het algemeen veel archeologische sporen aangetroffen worden. Inmiddels is de middeleeuwse put weer gedempt, in afwachting van verder archeologisch onderzoek.

Brabants Dagblad 4 november 2005

Dongen: Kasteel Dongen

Het opnieuw tot leven brengen van het kasteel van Dongen is vooral een verdienste van de Heemkundekring

De Heerlyckheit Dongen, die met niet aflatende ijver sinds '79 heeft gewerkt aan het opgraven, rubriceren en documenteren van de restanten en vondsten uit het kasteel. De heemkundekring heeft verder met grote vasthoudendheid getracht om ook andere partijen voor het belang van het kasteel te interesseren. En met succes, want in 2002 kwam een samenwerking tot stand tussen de heemkundekring en de Oosterhoutse archeoloog Hans Koopmanschap die vervolgens de wetenschappelijke studie naar de archeologische vondsten voor zijn rekening nam. Het resultaat is het boek 'In Dongen stond een Huis', dat behalve dat het een belangrijk stuk middeleeuwse geschiedenis van Dongen en deze regio invult, ook een belangrijke bijdrage levert aan de kennis en inzichten in de Noord-Brabantse kastelenbouw. Naast Koopmanschap schreven een aantal andere deskundigen aan het boek. Het eerste onderzoek naar het kasteel door de Rijksdienst voor Oudheidkundig Bodemonderzoek (ROB) op het huidige industrieterrein Tichelrijt begon al in 1979. Vanaf die tijd werd de interesse gewekt van de net opgerichte heemkundekring die zich toelegde op het onderzoek naar de plaatselijke geschiedenis. In 1980 en 1983 werden de eerste sporen van grachten en bijgebouwen bij het kasteel gevonden. De Heemkundekring kreeg in die jaren hulp van de gemeentelijke archeologische dienst Tilburg. In 1987 zag ook de gemeente Dongen het belang in van nader onderzoek. In samenwerking met de het Instituut voor Toegepast Historische Onderzoek van de Hogeschool Katholieke Leergangen in Tilburg werd naar de resten van het kasteel gezocht. Aan het eind van die opgraving waren meer dan vijftienduizend vondsten geregistreerd. In 1993 verscheen er een eerste publicatie over die opgraving. Met hulp van fondsen van de provincie, de gemeente, particulieren en met de steun van het Dongha museum is sindsdien hard gewerkt aan de reconstructie van het kasteel van Dongen. In totaal werden zeker 22.000 scherven gevonden, 400 metalen voorwerpen (spijkers, bouten, hengels van deuren, scharnieren e.d.) en 150 delen van leren schoenen en kleding.

BN/De Stem 12 november 2005

Breda: Kasteel Breda

Een forse overschrijding van budget en werkduur waren gemoeid met de restauratie van de kademuren van het kasteel van Breda. De afgelopen veertien maanden heeft Defensie voor 1,3 miljoen euro de historische kademuren van de KMA laten restaureren. Met een oorverdovend kanonschot en militair ceremonieel attendeerde de KMA de burgerij gistermiddag op de nieuwe aanwinst.

Vorig jaar augustus meende Defensie nog dat zij aan drie maanden en 650.000 euro genoeg had om de 'waterkant' van de KMA op te knappen, want na tien jaar moest de gracht weer eens nodig worden uitgebaggerd en het metselwerk van de kademuren opnieuw worden gevoegd. Door uiteenlopende oorzaken pakte dat anders uit. Niet alleen bleek het metselwerk van de kaden op meerdere plekken in veel slechtere dan de aanvankelijk getaxeerde staat te verkeren. Bovendien leidden de restauratiewerkzaamheden tot driemaal toe tot een archeologische vondst.

Allereerst kwamen een jaar geleden, aan de zijde Valkenberg, restanten van de kademuur van het 16e-eeuwse renaissancepaleis van graaf Hendrik III van Nassau bloot te liggen, inclusief inmiddels alweer aan het oog onttrokken steunberen. In het voorjaar volgde op het binnenterrein van de KMA de ontdekking van vijf steunberen achter 15e-eeuwse muurrestanten van het middeleeuwse kasteel. Ook deze gingen schuil in een te renoveren kademuur. Enkele maanden later bleek deze muur niet

alleen een zesde steunbeer te verbergen, maar ook een 15e-eeuws torenfundament, dat op zijn beurt weer op een 14e-eeuws muurdeel rustte. Met dat laatste was een restant uit de allereerste bouwphase van het Bredase 'Polanenkasteel' bloot komen te liggen. Het uitzeven van een berg weggeschepte aarde leverde afgelopen zomer ook nog eens een zeer gave, stenen kanonskogel uit de periode 1450-1550 op.

BN/De Stem 23 november 2005

Oploo: Kasteel 't Juffere

Op de plek waar 200 jaar geleden kasteel 't Juffere stond willen initiatiefnemers Joan van Dijk en Harry van de Weijer drie gebouwen neerzetten genoemd naar de drie kasteelbewoonsters uit de 18e eeuw: Amalia, Genoveva en Lucretia. Uitgangspunt voor deze kasteelwoningen is de tekening van Jan de Beyer uit 1747 van het kasteel. Het nieuwe kasteel heeft drie gebouwen, waarin drie woningen en twaalf appartementen zijn opgenomen. Van het kasteel rest nu alleen een gracht omsloten door een vijftiental oudere bejaardenwoningen.

Door een uitgekende architectuur en materiaalkeuze wil men het verleden opnieuw tot leven brengen. De drie gebouwen liggen rond een plein binnen de bestaande slotgracht. De toegang tot het complex is toegankelijk via twee bruggen die aansluiten op de poorten in de gebouwen. Hierdoor ontstaat een route dwars door het complex. Op het binnenplein kunnen bijvoorbeeld theater- en muziekvoorstellingen gehouden worden. De toren van het kasteel kan worden bestemd als trappenhuis en liftgebouw. Het plan is inmiddels door burgemeester en wethouders van gemeente Sint Anthonis besproken. Zij geven in principe medewerking tot nadere uitwerking van de plannen. De dorpsraad van Oploo is enthousiast. Misschien kunnen binnen het Reconstructieplan mogelijkheden gevonden worden voor ondersteuning van de plannen.

Peelrand 23 november 2005

Dongen: Kasteel Dongen

De grootste schat van Dongen is terug in het dorp. Het pronkstuk bestaat uit twee perkamenten verkoopakten van het 'Kasteel van Dongen' uit 1350. Ze zijn vorige week voor de tentoonstelling 'Heerlijk leven in de Heerlyckheit, het kasteel van Dongen' overgebracht van het Nationaal Archief in Den Haag naar het Dongha museum. De akten zijn de oudste documenten van Dongen maar zijn waarschijnlijk nooit in Dongen geweest. De unieke en uiterst waardevolle documenten vormen een onderdeel van de zogenoemde Nassause Domeinraad in het Nationaal Archief. De ene akte gaat over de verkoop van het kasteel op 23 mei 1350 door Willem van Duvenvoorde aan een van zijn bastaarddochters, Beatris, echtgenote van Roerlof van Dalem. Met het tweede document verkocht Beatris het kasteel vervolgens weer door aan haar echtgenoot. Uiteindelijk zal deze 'schat van Dongen' toch weer terug moeten naar het Nationaal Archief als onderdeel van het nationaal erfgoed.

BN/De Stem 24 november 2005

Dongen: Kasteel Dongen

In Dongen werd zaterdag in de Oude Kerk het geschiedkundige boek 'In Dongen stond een huis' gepresenteerd en diezelfde middag opende het Dongha Museum de daaraan gekoppelde tentoonstelling. De tentoonstelling draagt de titel Heerlijk leven in de Heerlyckheit: het kasteel van Dongen. De expositie geeft een beeld van het

zogenaamde Heerlijk Huis, de Oude Kerk en het dagelijks leven in de Middeleeuwen. In het boek van Hans Koopmanschap staan de lotgevallen van het kasteel van Dongen centraal. Het boek is uitgegeven door de Stichting Zuidelijk Historisch Contact in samenwerking met de gemeente Dongen, de provincie Brabant, het Dongha Museum en de Heemkundekring De Heerlyckheit Dongen. In de kernredactie zat verder onder meer professor Arnoud-Jan Bijsterveld die zaterdag bij de presentatie aanwezig was.

In het Dongha Museum wordt aan de hand van archeologische vondsten inzichtelijk gemaakt hoe het Dongen door de jaren heen vergaan is. Ook hier staat het Heerlijk Huis of het Kasteel van Dongen centraal. In de veertiende eeuw werd dit slot gebouwd door de grootste projectontwikkelaar van zijn tijd: Willem van Duvenvoorde. Deze edelman was steenrijk en had veel macht. Zijn naam duikt met grote regelmaat op in de geschiedenis van Brabant. Van Duvenvoorde bezat veel grond en goederen in het zuiden van Nederland. Het Kasteel van Dongen was niet gebouwd als militair bolwerk maar als jacht- en pronkverblijf. Veel van de archeologische vondsten die op of bij het voormalige kasteelterrein zijn gedaan hebben te maken met koken, eten en drinken. De bij het project betrokken vrijwilligers hebben de vondsten nauwkeurig geordend en benoemd. Dongen is daarmee uniek in Brabant, want geen andere gemeente geeft een dergelijk compleet archeologisch beeld van het eigen verleden.

BN/De Stem 28 november 2005

Dussen: Kasteel Dussen

Kasteel Dussen moet weer goed zichtbaar worden. Daarom worden zo'n zestig bomen gekapt en wordt een flink deel van de struiken rond het monumentale kasteel, gesnoeid of geroid. Ook de omgeving krijgt een fikse opknappbeurt. De totale kosten bedragen voor de gemeente Werkendam 227.000 euro. Ook het Monumentenfonds Brabant, dat het kasteel exploiteert, stopt er extra geld in. Het asfalt op de toegangslaan tot het kasteel wordt vervangen door gebakken klinkers. De bomen langs die laan worden gesnoeid en waar nodig komen extra bomen te staan. De grote parkeerplaats wordt opnieuw bestraat en de kleine parkeerplaats voor het kasteel verdwijnt. Het kasteel blijft toegankelijk voor bruidsauto's.

Er worden maatregelen getroffen om watergangen die nu aan het oog zijn onttrokken, weer zichtbaar te maken door het verplaatsen of bijplaatsen van stuwen, en door het plaatsen van een duiker in de toegang tot de achtertuin. Waar nodig worden bruggetjes vervangen of opgeknapt. Het rozenperk verdwijnt, maar de bomen daar worden gespaard. De nu vooral overwoekerde wandelpaden in de kasteeltuin worden opnieuw aangelegd. Het wandelpad aan de rand van de tuin aan de noordoost kant van het kasteel blijft gehandhaafd. In het midden van het grasveld bij het kasteel komt een terras met enkele banken. De bomen en het bosplantsoen aan de zuidkant van het kasteel moeten wijken.

Brabants Dagblad 29 november 2005

Breda: Kasteel Breda

De Stadhouderspoort van het Kasteel Breda staat de komende weken opnieuw in de steigers. Ditmaal gaat het niet om restauratie, maar om onderhoud. Een jaar of twee geleden hebben restaurateurs nieuwe elementen van natuursteen geplaatst in het bijna vijf eeuwen oude gebouw aan het Kasteelplein. Die stukken worden nu schoongestoomd. Kalksteen is erg gevoelig voor veront-

reinigde lucht. Bovendien worden de pilaar-elementen 'gefriemd', ofwel er worden evenwijdig lopende verticale geultjes in geslepen. Want oudheidkundigen hebben vastgesteld dat die de pilaartjes een historisch correctere aanblik geven dan het huidige gladde oppervlak.

BN/De Stem 2 december 2005

Heeswijk: Kasteel Heeswijk; Middelrode: Kasteel Seldensathe

De Kleine Kernen Krant besteedt in de rubriek Kastelen in Noord-Brabant aandacht aan de feestelijke heropening van kasteel Heeswijk op 26 oktober 2005. Het kasteel is in drie gedeelte gerestaureerd. Het negentiende eeuwse gedeelte kwam als eerste aan bod, waarna het middel-eeuwse deel werd aangepakt. Als laatste werd de voorburch gerestaureerd; een aaneenschakeling van gebouwen op de neerhof binnen de buitenste gracht. Dit markante gebouw dat de stallen, koetshuis, personeelsvertrekken en een duiventoren omhelsde wordt nu gebruikt als entree met museumwinkel, kantoren, vergaderruimte en een koffiehuis. De staatssecretaris noemde in haar speech kastelen de schatkamers van de geschiedenis en van de verhalen. Het artikel besteedt ook aandacht aan het nabijgelegen Seldensathe in Middelrode, ontstaan rond 1400 en in 1961 gesloopt. Er staat nu nog een fraai portgebouw uit circa 1490 met een duiventoren uit 1590.

Kleine Kernen Krant 4 december 2005

Breda: Kasteel Bouvigne

De sloop- en nieuwbouwplannen van het waterschap De Brabantse Delta bij kasteel Bouvigne zijn op de lange baan geschoven. De kans bestaat namelijk dat het complex de status van 'historische buitenplaats' krijgt. In juni van dit jaar besloot het waterschap om voor 22 miljoen euro te verbouwen in en rond het Bredase kasteel. Een deel van het complex moet worden gesloopt om plaats te maken voor een nieuw kantoorgebouw. Gemeente en waterschap waren het al helemaal eens over de plannen, totdat de Rijksdienst voor de Monumentenzorg meedeelde uit te gaan zoeken of het terrein van Bouvigne de status van 'historische buitenplaats' moet krijgen. Die procedure duurt een maand of tien en daar en dat zorgt voor een vertraging van ongeveer een jaar. Mogelijk worden de nieuwbouwplannen afgeblazen omdat ze te veel in strijd zijn met de eisen die worden gesteld aan een 'historische buitenplaats'. Dijkgraaf Vos denkt dat de plannen toch zullen worden gerealiseerd. "Er ligt een ontwerp dat respect heeft voor de historische omgeving en dat ons toch genoeg ruimte biedt, bovendien garandeert het waterschap voor tientallen jaren het onderhoud en beheer van het kasteel Bouvigne" zegt hij. Om de vertraging het hoofd te bieden wil Vos naast de bouw-aanvraag ook een monumentenvergunning voor de nieuwbouw aanvragen. Zodoende kunnen we ons plan alsnog uitvoeren, ook al loopt de procedure van de Rijksdienst voor de Monumentenzorg. De nieuwbouw is dan tenslotte al op voorhand tot monument verklaard", zegt de dijkgraaf. Intussen heeft milieuvereniging De Groene Koepel een brief naar burgemeester en wethouders gestuurd met de vraag of het stadsbestuur een onderzoek kan doen naar een andere vestigingsplaats voor het waterschap in Breda.

BN/De Stem 10 december 2005

Dussen: Kasteel Dussen

De ponyweide in Dussen mag niet bebouwd worden. De

actiegroep Behoud Ponyweide gaf dit signaal nog eens klip en klaar af ten overstaan van de commissie Grondgebied. De actiegroep vindt dat de cultuurhistorische waarden en het aanzicht van het kasteel verloren zouden gaan met de nieuwbouw. Alle mogelijke alternatieven zijn in beeld gebracht en overhandigd aan de commissieleden. De plannen voor de ponyweide behelzen villa's, waterpartijen en een flatje. De actiegroep vindt dit niet passen in zo'n mooie omgeving.

BN/De Stem 13 december 2005

Werkendam: burcht

In Werkendam wordt door het instituut Bouwhistorie Archeologie en Cultuurhistorie (BAAC) uit Den Bosch een archeologisch onderzoek verricht naar de resten van het voormalige kasteel. In de veertiende eeuw was er een kasteel in het centrum van de kern Werkendam. De gemeente wil woningen realiseren in het gebied de Burcht. Tussen de Hoogstraat, de Vissersdijk, de Burchtstraat en de Sigmondstraat komen seniorenwoningen en mogelijk extra parkeerplaatsen. De gemeente wil bij de ontwikkeling van de plannen rekening houden met de restanten van het kasteel. Het onderzoek is in principe bedoeld om de omvang van de burcht vast te stellen en te kijken of er een gracht is geweest. De onderzoekslocatie is onder meer uitgekozen op basis van kaarten uit de middeleeuwen. Het onderzoek met speciale proefsleuven duurt in principe zeven dagen. De precieze tijdsduur is echter afhankelijk van de resten die de archeologen aantreffen.

Brabants Dagblad 28 december 2005